

การบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลปายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
(The School Administration under Plybang Municipal, Amphor Bangkaew,
Nonthaburi Province)

นริศา สารีมาน¹
Narisa Sariman¹

¹นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษา และ 2) กำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีค่าความเที่ยงตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ทั้งฉบับมีค่า 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.98 กับผู้บริหารและครูทั้ง 7 โรงเรียน จำนวน 155 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 130 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.87 และใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการทั้ง 7 โรงเรียน รวม 14 คนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ในแต่ละประเด็นย่อย ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการนิเทศการเรียนการสอน ในเรื่องการจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในเรื่องการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผล ที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารงานบุคลากร อยู่ในระดับมากในประเด็นของการได้มาซึ่งบุคลากร นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นโดยการบำรุงรักษาบุคลากรในเรื่องการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การพัฒนาบุคลากรในเรื่องการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ และการประเมินบุคลากรในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพทางวิชาชีพ และการดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นการระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์ที่อยู่ในระดับปานกลาง การจัดการงบประมาณในเรื่องการรายงานผลการใช้งบประมาณ และการระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์ ในเรื่องการระดมทรัพยากรจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ การดำเนินการด้านกองทุนต่าง ๆ และการจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ ที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยกิจกรรมนักเรียนและการบริการในเรื่องการพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษากับผู้ปกครอง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเกือบทุกเรื่อง และการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผน โดยมีส่วนร่วมและการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน การจัดบุคคลให้เหมาะสมและทำงานเป็นทีม การวางแผน อย่างเป็นระบบ การกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ. การวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ การดำเนินการนิเทศ การพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการนำผลการประเมิน ไปใช้ ด้านการบริหารงานบุคลากร ประกอบด้วย การได้มาซึ่งบุคลากรโดยการสอบวัดความรู้ การสัมภาษณ์ ตรวจสอบประวัติการทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคณะครู การพัฒนาบุคลากรโดยการสำรวจความ ต้องการและสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาการประเมินบุคลากรโดยมีเกณฑ์และมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงาน งบประมาณ ประกอบด้วย การจัดตั้งงบประมาณโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การจัดสรรที่เหมาะสม มีงบประมาณสำรอง มีการจัดทำเอกสารและหลักฐานให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประเมิน วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการดำเนินการเกี่ยวกับ พัสดุ ครุภัณฑ์ตามขั้นต้น มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน มีการรายงาน และการระดมทรัพยากร และการจัดการสินทรัพย์ ด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย การจัดระบบงาน การตรวจสอบ ประเมิน วิเคราะห์ ปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไปอย่างสม่ำเสมอ การให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การใช้วิทยากรในชุมชน การปรับปรุงอาคารให้น่าเรียน ปลอดภัย สามารถใช้งานได้ตลอด การจัดทำแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและเป็น ปัจจุบัน ดำเนินตามแผน สรุป ประเมิน และปรับปรุง

Abstract

This research aims to study 1) to study the factors related to the administrative efficiency of a small basic education school; and 2) to study the factors affecting the administrative efficiency of small basic education school in the Uthaitanee educational service area. 265 questionnaires were sent out. All were completed and returned. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings are as follows.

1. The factors related to administrative efficiency of small basic education school in overall were at a high level, in every individual aspect was high , specifically, honesty in working was at the highest level.
2. The level of the administration efficiency was at the moderate level, except the desirable morals, ethics and the value of students. The students had working skills, dedication, team work skills, and good attitudes towards job careers, good behavior, good physical and mental health. Also, the administrators had a good level of leadership and administrative capacity.

คำสำคัญ

การบริหาร สถานศึกษา เทศบาล

บทนำ

นับเป็นเวลามากกว่าทศวรรษที่ผ่านมาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ได้ให้ความสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยได้กำหนดไว้ในมาตรา มาตรา 9 (6) ว่าการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9) ที่กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองในการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542, ออนไลน์) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เทศบาล จึงสามารถจัดการศึกษาและรับโอนสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการมาดำเนินการจัดและบริหารการศึกษาอย่างกว้างขวาง

เทศบาลตำบลปลายบางที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี บริเวณถนนกาญจนาภิเษกตัดกับถนนบางคูเวียง มีอาณาเขตติดกับเขตตลิ่งชัน และเขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ระยะทางจากตัวจังหวัดนนทบุรี ประมาณ 21 กิโลเมตร ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอบางกรวย ประมาณ 7 กิโลเมตร จึงดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษา 7 โรงเรียนประกอบด้วยโรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดโบสถ์ โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดอุบลนาราม โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดสุนทรธรรมาราม โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดโคกอนราษฎร์บำรุง โรงเรียนอนุบาลบางกรวย (วัดศรีประเวศ) โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดสิงห์ (แจ่มชื่นวิทยาคม) และโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่สอง มีผลสรุปโดยรวมอยู่ในระดับที่ได้มาตรฐาน แต่หากพิจารณาในรายละเอียดที่เป็นตัวบ่งชี้ของบางมาตรฐานยังพบว่าอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้เท่านั้น อาทิ ในมาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ 5.1 มีอาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุครุภัณฑ์พอเพียง มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ 13.1 มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ [1] หรือในระดับปฐมวัย มาตรฐานที่ 1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ ตัวบ่งชี้ 1.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ 4.1 มีอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง [2] และอื่น ๆ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ดังกล่าวล้วนสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาทั้ง 7 แห่งในสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนที่เป็นผลผลิตจากสถานศึกษาในสังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่นที่รับโอนภาระความรับผิดชอบมาจากกระทรวงศึกษาธิการได้เป็นอย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยพิจารณาว่า ควรศึกษาวิจัยการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ทราบสภาพการบริหารสถานศึกษา ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนสามารถกำหนดแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีให้สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากรคือ บุคลากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open – Ended Questions) โดยสอบถามแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านจากนั้นตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แล้วทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องตามเทคนิค CVI มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มย่อยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .98 สำหรับการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและติดตามข้อมูลทางไปรษณีย์และทางโรงเรียนที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 155 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 130 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.87 แล้วดำเนินการประมวลผลเพื่อทำการวิเคราะห์สภาพการบริหารสถานศึกษา แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาจากแบบสอบถาม และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ในแต่ละประเด็นย่อย ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นประเด็นการนิเทศการเรียนการสอน ในเรื่อง (3.1) การจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน (3.4) การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในเรื่อง (4.1) การกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผล ที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารงานบุคลากร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในประเด็นของการได้มาซึ่งบุคลากร นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นโดยประเด็นของการบำรุงรักษาบุคลากร ในเรื่อง (2.4) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ ประเด็นของการพัฒนาบุคลากรในเรื่อง(3.2)

การดำเนินการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม การประชุมสัมมนา การให้ศึกษาต่อ และประเด็นของการประเมินบุคลากรในเรื่อง (4.1) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (4.2) การเปลี่ยนแปลงสภาพทางวิชาชีพ เช่น การเลื่อนตำแหน่ง การสับเปลี่ยนหน้าที่ การลาออก การไล่ออก เป็นต้น และ (4.3) การดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง **ด้านการบริหารงานงบประมาณ** มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นของการระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์ที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นของการจัดการงบประมาณในเรื่อง (2.4) การรายงานผลการใช้งบประมาณ และในประเด็นของการระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์ ในเรื่อง (4.1) การระดมทรัพยากรจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ (4.2) การดำเนินการด้านกองทุนต่าง ๆ และ (4.3) การจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง **ด้านการบริหารทั่วไป** มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในประเด็นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่อยู่ในระดับกลาง โดยในประเด็นของกิจกรรมนักเรียนและการบริการ เรื่อง (2.3) การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษากับผู้ปกครอง ประเด็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเกือบทุกเรื่อง ได้แก่ (3.1) การร่วมมือและส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ (3.2) การประชาสัมพันธ์โรงเรียน (3.3) การรวบรวม วิเคราะห์ จัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศ (3.5) การส่งเสริมและสนับสนุนของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่าหรือมูลนิธิ (3.6) การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน (3.7) การสำรวจความต้องการและให้บริการการศึกษาแก่ชุมชน (3.8) การดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา และในประเด็นของการอำนวยความสะดวกทั่วไป ในเรื่อง (5.4) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และ (5.5) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี **ด้านการบริหารงานวิชาการ** ประกอบด้วย (1) การวางแผนดำเนินการวิชาการโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน (2) การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมสัมพันธ์กับงานวิชาการและทำงานเป็นทีม (3) การวางแผนอย่างเป็นระบบโดยรับรู้และค้นหาปัญหา รายงาน วิเคราะห์ข้อมูล นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล (4) กำหนดนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ. เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคตโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม (5) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ ศึกษาและพัฒนาเทคนิคการสอน การจัดกิจกรรม บรรยากาศการสอนเชิงบวก ผลิตภัณฑ์และการใช้สื่อ การจัดหาสื่อ วัสดุและประเมินผล วิเคราะห์และปรับปรุงทุกขั้นตอน (6) กำหนดให้ผู้บริหาร หัวหน้าสายชั้นและครูดำเนินการนิเทศภาคเรียนละ 2 ครั้งขึ้นไปโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ สะท้อนคิด สร้างความไว้วางใจ ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ถูกนิเทศแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมและวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ สนับสนุน แนะนำวิธีการใหม่ ๆ (7) พัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของ สพฐ. อย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ เช่น วัดผลสัมฤทธิ์ ประเมินพฤติกรรมการเรียน ทักษะและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ (8) นำผลการประเมินที่ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน **ด้านการบริหารงานบุคลากร** ประกอบด้วย (1) การได้มาซึ่งบุคลากรโดยการสอบวัดความรู้ การสัมภาษณ์ ตรวจสอบประวัติการทำงานที่ผ่านมา (2) สร้างขวัญและกำลังใจให้กับคณะครูอย่างต่อเนื่อง ด้วยคำชมเชย ยกย่องเป็นประจำ บริหารงานอย่างเป็นกลาง ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก สนับสนุนครูในทุกๆ ด้าน (3) พัฒนาบุคลากรโดยการสำรวจความต้องการพัฒนาตนเองของครู ส่งเสริมให้ศึกษาต่อ การจัดทำวิทยฐานะให้สูงขึ้น สนับสนุนให้เข้าร่วมการอบรมอย่างสม่ำเสมอ (4) พัฒนาศักยภาพ โดยจัดทำโครงการจัดอบรม ให้ความรู้ตามความต้องการของบุคลากรทางการศึกษา หรือในเรื่องเทคนิคการสอนแบบใหม่โดยสนับสนุนงบประมาณกับครู (5) พัฒนาการประเมินบุคลากรโดยมีเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจน และให้ผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตั้งเกณฑ์การประเมินบุคลากรในสถานศึกษาโดยการประเมินหลาย ๆ ด้าน เช่น จากแฟ้มผลงาน จากการสังเกตการปฏิบัติงาน และทำการประเมินอย่างสม่ำเสมอ **ด้านการบริหารงานงบประมาณ** ประกอบด้วย(1)การจัดตั้งงบประมาณโดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการงบประมาณโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดำเนินการจัดระบบงบประมาณอย่างชัดเจนเป็นขั้นตอนตามระเบียบกระทรวงการคลัง มีผู้ตรวจสอบและมีความโปร่งใส (2) จัดการงบประมาณโดยจัดสรรตามโครงการที่ได้นำเสนอตามความเหมาะสม มีการจัดงบประมาณสำรอง มีจัดทำเอกสารและหลักฐานให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประเมิน วิเคราะห์และปรับปรุงครั้งต่อไป (3) ดำเนินการเกี่ยวกับพัสดุ ครุภัณฑ์ตามขั้นตอน มีการตรวจสอบการเบิกจ่ายอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน มีการรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ (4) ระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์โดยผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดหามาให้ **ด้านการบริหารงานทั่วไป** ประกอบด้วย (1) จัดระบบงานธุรการและสารบรรณอย่างเป็นระบบตามระเบียบสารบรรณ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ในปัจจุบัน และทำการตรวจสอบประเมิน วิเคราะห์ ปรับปรุง เป็นแนวทางครั้งต่อไปอย่างสม่ำเสมอ (2) ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง/นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พัฒนากิจกรรมนักเรียนและการบริการต่างๆ ของสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการ มีจัดกิจกรรมตามที่กำหนด โดยมีการประเมินผลสรุปและปรับปรุงแก้ไข (3) ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมตัดสินใจในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยมีการจัดกิจกรรมที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสรุปผลกิจกรรมร่วมกัน มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิทยากรในชุมชน (4) ปรับปรุง พัฒนาอาคารให้ทันสมัย ปลอดภัย สามารถใช้งานได้ตลอดโดยความร่วมมือของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนทุกคน โดยมีการสำรวจอาคารสถานที่เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง (5) ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้ควบคุม กำกับ ดูแล และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมการตัดสินใจการอำนาจการทั่วไปของสถานศึกษาโดยจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำระบบอำนาจการทั่วไปให้เป็นปัจจุบัน ดำเนินตามแผนสรุป ประเมิน ปรับปรุง

อภิปรายผลจากการศึกษา

จากการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าสภาพการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเรื่อง การจัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนและการกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผล ที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กอาจจะมีบุคลากรไม่เพียงพอในการทำหน้าที่นิเทศการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผลโดยตรง ครูส่วนใหญ่อาจจะปฏิบัติงานตามที่เคยมีประสบการณ์ นอกจากนี้เทศบาลตำบลปลายบางที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษาในสังกัดไม่มากนักดังเช่นนี้ อาจจะมีข้อจำกัดในการพัฒนาระบบการนิเทศการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผลที่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน มีมาตรฐานตลอดจนมีเจ้าหน้าที่หรือครูที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดีเป็นหลักในการให้คำปรึกษาหารือในฝ่ายการศึกษาของเทศบาล การดำเนินการจึงอาจจะเป็นไปได้ในลักษณะของต่างคนต่างดำเนินการในแต่ละสถานศึกษาตามประสบการณ์ที่เคยทำมาทั้ง ๆ ที่การดำเนินการดังกล่าวทั้งสองเรื่องนับว่าเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เกิดมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชจรีรา พุททณอม [3] ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 2

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าสภาพการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีด้านการบริหารงานบุคลากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเรื่องการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม การประชุมสัมมนา การให้ศึกษาต่อ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางวิชาชีพ เช่น การเลื่อนตำแหน่ง การสับเปลี่ยนหน้าที่ การลาออก การไล่ออก เป็นต้น และการดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาอาจจะพิจารณาว่าการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติควรเป็นบทบาทของหน่วยงานที่สถานศึกษาสังกัดคือเทศบาลตำบลปลายบาง ซึ่งเทศบาลอาจจะพิจารณาโดยรวมพิจารณากับหน่วยงานย่อยอื่น ๆ ในเทศบาล ส่วนการพัฒนาบุคลากรมีความจำเป็นในการใช้งบประมาณที่ทางเทศบาลจะต้องให้ความสำคัญ ดูแลและจัดสรรเพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากร เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางวิชาชีพ และการดำเนินงานทางวินัยและการลงโทษที่ทางเทศบาลจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและเห็นชอบดำเนินการตามหลักฐาน ข้อเท็จจริงตามที่ทางสถานศึกษาเสนอ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัตรา ลีละวงศ์ [4] ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตเทศบาลตำบลปลายบางที่มีต่อการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้กับองค์กรส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมครูมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านงบประมาณและการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา ด้านวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านบุคลากรและระบบบริหารงานบุคคลตามลำดับ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นเรื่อง การรายงานผลการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ การดำเนินการด้านกองทุนต่าง ๆ และ การจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกแห่งได้รับงบประมาณจากเทศบาลตำบลปลายบางจึงอาจจะไม่มีความจำเป็นมากนักในการระดมทรัพยากรและการหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระเบียบในการใช้จ่ายงบประมาณที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอนต่าง ๆ เนื่องจากหากเกิดความผิดพลาดอาจทำให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องต้องถูกลงโทษได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัตรา ลีละวงศ์ ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตเทศบาลตำบลปลายบางที่มีต่อการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้กับองค์กรส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมครูมีทัศนคติเห็นด้วยในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านงบประมาณและการจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา ด้านวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านบุคลากรและระบบบริหารงานบุคคลตามลำดับ

4. จากผลการวิจัยที่พบว่าสภาพการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีด้านการบริหารทั่วไปมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษากับผู้ปกครอง การร่วมมือและส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การรวบรวม วิเคราะห์ จัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศ การส่งเสริมและสนับสนุนของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่าหรือมูลนิธิ การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การสำรวจความต้องการและให้บริการการศึกษาแก่ชุมชน การดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

งานด้านการบริหารงานทั่วไปมีขอบเขตกว้างขวางมากมายหลายเรื่อง บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะสามารถดำเนินการในทุกเรื่องดังกล่าวข้างต้นได้อย่างเต็มที่ ทำให้กิจกรรมบางประการมีการปฏิบัติไม่มากเท่าที่ควรยกเว้นในสถานศึกษาที่มีบุคลากรมากพอสมควรบางสถานศึกษา โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชจิรา พุทฺถนอม ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 2 ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติตามแผน มีความสามารถอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจในการพัฒนาระบบการนิเทศการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดอบรม การประชุมสัมมนา การให้ศึกษาต่อ

1.3 ผู้บริหารและบุคลากรควรร่วมกันพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษากับผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

1.4 เทศบาลตำบลปลายบางควรพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษากลางที่เป็นฝ่ายหรือสำนักการศึกษาที่เป็นระบบสนับสนุนสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาทุกด้าน รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียง

1.5 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรติดตามตรวจสอบ ดูแลและพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิดเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีมาตรฐานเท่าเทียมกันกับสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวม

2.2 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาวิจัยประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- [1] รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาลปลายบาง วัดสุนทรธรรมการาม. (2553). เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม
- [2] รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาลปลายบาง วัดโค่นอนราษฎร์บำรุง. (2553). เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม

- [3] วัชจิรา พุททนนม. (2544). ความสามารถในการบริหารและการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 2. ปรินญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [4] สุภัตรา ลีละวงศ์ (2551). ทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตเทศบาลตำบลปลายบางที่มีการถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ปรินญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.